

Напрям 5. Створення якісного безпечного україномовного контенту в мережі
Інтернет: тренди, ролі, можливості.

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УКРАЇНОМОВНОГО КОНТЕНТУ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Єлизавета ОРЛОВА, Ольга ЛУНГОЛ

Події 2022 року на території України стали поштовхом до масового переходу населення країни на використання української мови як у фізичному світі, так і у віртуальному. Дерусифікація громадського простору, стрімкий розвиток і популярність україномовного культурного продукту свідчать, що багато громадян України переосмислили й усвідомили важливість національного самовизначення у тому числі й через мову, рівень підтримки якої в суспільстві зріс чи не найбільше за роки незалежності України [1]. Відкритий воєнний напад росії на Україну сприяв більш активному обговоренню мовного питання як у спільноті, так і на законодавчому рівні. Більшість українських блогерів, зірок телебачення та соцмереж, які до 2022 використовували російську мову, почали активно переходити на спілкування українською.

В Україні з 16 липня набули чинності норми закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної», що передбачають збільшення присутності української мови в публічному просторі, в тому числі в мережі Інтернет. Ці норми стосуються сфери культури й розваг, туристичного напрямку, книговидавництва та роботи книгарень, створення та демонстрування фільмів у кінотеатрах і на телебаченні тощо [2; 3]. Зокрема, з літа 2022 року всі фільми та серіали на телеканалах України мають транслювати державною мовою. Отже, фільми, створені іноземною мовою, мають показувати з дубляжем або озвучкою українською мовою. В той же час, на стримінгових платформах разом з україномовними версіями, фільми можуть містити аудіодоріжки іноземними мовами. Аналіз мови серіалів, проведений Секретаріатом Уповноваженого із захисту державної мови [2], засвідчив, що з 43 серіалів, які демонструвалися на 5-ти провідних телеканалах України з 1 по 7 червня 2021 року, 29

демонструвалися російською мовою (67%), українською – лише 14 (33%). Набрання чинності ч. 6 ст. 23 закону про державну мову покликане змінити цю ситуацію і стимулювати створення фільмів та серіалів саме українською мовою. Запровадження мовних квот позитивно вплинуло на зростання частки україномовного контенту у цифровому світі.

До дії цього закону також відноситься популярний відеохостинг Youtube, що надає послуги розміщення відеоматеріалів. Як результат, це сприяло збільшенню україномовних Youtube-каналів з літа 2022 р. Створення моди на українську мову, культуру, мистецтво потребує збільшення тиражів україномовних видань, художньої літератури і документалістики, а також збільшення україномовного контенту на телебаченні і у радіоефірі [4].

Набуває актуальності проведення системної політики з популяризації використання державної мови, в тому числі в мережі Інтернет. Певною мірою системність відображена в стратегії популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова — успішна держава» [5]. Сукупність заходів з популяризації використання української мови має включати мотивацію громадян України використовувати державну мову, адже люди використовують ту мову, яка відповідає їхнім цільовим аудиторіям [6]; бути важливою складовою національно-патріотичного виховання молоді; бути обов'язковою складовою бізнес-діловодства та освіти тощо. Зважаючи на значний вплив Інтернет-простору на користувачів, важливо створити умови популяризації української мови через створення якісних відео та аудіо матеріалів державною мовою, в тому числі освітнього спрямування. Зміст відеоматеріалів мережі Інтернет відіграє важливу роль у формуванні молодого покоління. Наповнення Інтернет-простору відео україномовного змісту сприятиме поширенню державної мови та її популяризації.

Сучасні аналітики акцентують увагу на наступних проблемах україномовного контенту [6]: популярний відеохостинг YouTube має проблеми із розпізнаванням української мови у відеоконтенті, що ускладнює його просування на платформі; американська публічна транснаціональна корпорація

Google досі не має повноцінного офісу на території України; створення сприятливих умов для розвитку й популяризації україномовного контенту тощо.

На сучасному етапі ми з гордістю спостерігаємо неймовірну єдність українського народу. Значна кількість блогерів переходять на спілкування українською, український Youtube стає дедалі якіснішим й активно розширюється. Для його подальшого розвитку варто звертати увагу на активне рекламування такого контенту, підвищувати його якість, розробникам та авторам – бути цікавими для своїх слухачів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мова під час війни стала зброєю. Кримська світлиця: всеукраїнська громадсько-політична та літературна газета, №45, 11.11.2022. URL: <http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=24642> (Дата звернення: 18.01.2023).

2. Уповноважений із захисту державної мови. З 16 липня - ще більше української мови! URL: <https://mova-ombudsman.gov.ua/z-16-lipnya-shche-bilshe-ukrayinskoyi-movi> (Дата звернення: 19.01.2023).

3. Шевченко О.О. Розвиток українськомовного контенту в мережі «Ютуб». Конференції ВНТУ, електронні наукові видання, LI Науково-технічна конференція факультету інформаційних електронних систем (2022). URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-frtzp/all-frtzp-2022/paper/viewPaper/16054> (Дата звернення: 17.01.2023).

4. Костюк Б. Без української мови не може бути України – Квіт. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/27566910.html> (Дата звернення: 18.01.2023).

5. Про схвалення Стратегії популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова - успішна держава». Розпорядження Кабінету міністрів України від 17.07. 2019 р. № 596-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/596-2019-r#Text> (Дата звернення: 19.01.2023).

6. Рябоштан І. Мовні квоти VS система заохочень: що треба медіаринку для створення україномовного контенту. Детектор Медіа. URL:

<https://detector.media/infospace/article/190386/2021-07-21-movni-kvoty-vs-systema-zaokhochен-shcho-treba-mediarynku-dlya-stvorennya-ukrainomovnogo-kontentu/>

(Дата звернення: 18.01.2023).

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Орлова Єлизавета Андріївна – рядова поліції, курсантка факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності Донецького державного університету внутрішніх справ;

Лунгол Ольга Миколаївна – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри оперативно-розшукової діяльності та інформаційної безпеки факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Донецького державного університету внутрішніх справ.